

Öğrenci No : .....

Adı-Soyadı : CEVAP ANAHTARI

Aşağıdaki soruların cevaplarını boşluklara yazınız.

1. $\lim_{x \rightarrow 1/2} 8(2x + 5) = 48$ olduğunu limitin tanımı yardımıyla gösteriniz.

$\forall \varepsilon > 0$ için $0 < \left| x - \frac{1}{2} \right| < \delta$ iken $|8(2x + 5) - 48| < \varepsilon$ olacak şekilde bir $\delta > 0$ sayısı bulabilir miyiz?

$|8(2x + 5) - 48| = |16x - 8| = 16 \left| x - \frac{1}{2} \right| < \varepsilon$ olur ve buradan $\left| x - \frac{1}{2} \right| < \frac{\varepsilon}{16}$ olur. Böylece $0 < \left| x - \frac{1}{2} \right| < \frac{\varepsilon}{16}$ olacağından $\delta \leq \frac{\varepsilon}{16}$ seçilebilir.

2. L'Hospital kuralını kullanmadan $\lim_{x \rightarrow \pi/4} \frac{\cos 2x}{\cos x - \sin x}$ değerini hesaplayınız.

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow \pi/4} \frac{\cos 2x}{\cos x - \sin x} &= \lim_{x \rightarrow \pi/4} \frac{\cos^2 x - \sin^2 x}{\cos x - \sin x} \\ &= \lim_{x \rightarrow \pi/4} \frac{(\cos x - \sin x)(\cos x + \sin x)}{\cos x - \sin x} \\ &= \lim_{x \rightarrow \pi/4} (\cos x + \sin x) = \cos \frac{\pi}{4} + \sin \frac{\pi}{4} \\ &= \frac{\sqrt{2}}{2} + \frac{\sqrt{2}}{2} = \sqrt{2}. \end{aligned}$$

3. $y = (-1 + \cos 4x)^3$ fonksiyonunun $x = \frac{\pi}{8}$ noktasındaki teğetin denklemini bulunuz.

$$\begin{aligned} y' &= 3(-1 + \cos 4x)^2 (-4 \sin 4x) \\ &= -12(-1 + \cos 4x)^2 \sin 4x \end{aligned}$$

$x = \frac{\pi}{8}$ için $y' = -12(-1 + \cos \frac{\pi}{2})^2 \sin \left(\frac{\pi}{2} \right) = -12$
ve
 $x = \frac{\pi}{8}$ için $y = (-1 + \cos \frac{\pi}{2})^3 = (-1)^3 = -1$ 'dir.

$\left(\frac{\pi}{8}, -1 \right)$ noktasından geçen ve $m_t = -12$ olan denklemi yazarak teğet denklemini bulabiliriz. Bir noktası ve eğimi bilinen doğru denklemini formülünden

$$(y + 1) = -12 \left(x - \frac{\pi}{8} \right)$$

denklemini yazabiliriz. Bu denklemi düzenlediğimizde elde edilen $y = -12x + \frac{3\pi}{2} - 1$ denklemini teğet denklemdir.

4. $xy = e^{(x+y)^2}$ olduğuna göre $\frac{dy}{dx}$ değerini hesaplayınız.

$$y + xy' = 2(x + y)(1 + y')e^{(x+y)^2}$$

$$y + xy' = 2(x + xy' + y + yy')e^{(x+y)^2}$$

$$y + xy' = 2e^{(x+y)^2}x + 2e^{(x+y)^2}xy' + 2e^{(x+y)^2}y + 2e^{(x+y)^2}yy'$$

$$xy' - 2e^{(x+y)^2}xy' - 2e^{(x+y)^2}yy' = 2e^{(x+y)^2}x + 2e^{(x+y)^2}y - y$$

$$y'(x - 2e^{(x+y)^2}x - 2e^{(x+y)^2}y) = 2e^{(x+y)^2}x + 2e^{(x+y)^2}y - y$$

$$y' = \frac{2e^{(x+y)^2}x + 2e^{(x+y)^2}y - y}{x - 2e^{(x+y)^2}x - 2e^{(x+y)^2}y}$$

dir.

5. Bir buz parçasının daima kübik şeklini koruyacak şekilde eridiğini kabul edelim. Küpün hacmi $\frac{1}{7}$ cm^3/dk 'lık bir oranla azalıyor, yüzey alanı 96 cm^2 olduğunda küpün yüzey alanı ne kadar hızla değişmektedir?

Bir kenar uzunluğu a olan bir küpün hacmi $V=a^3$; yüzey alanı ise $S=6a^2$ 'dir. Burada $\frac{dV}{dt} = -\frac{1}{7} \text{ cm}^3/\text{dk}$ 'dır. $S=6a^2 = 96 \text{ cm}^2$ ise $a = 4 \text{ cm}$ bulunur. Küpün hacminin formülünde türev alırsa

$$\frac{dV}{dt} = 3a^2 \frac{da}{dt}$$

$$-\frac{1}{7} = 3 \cdot 16 \cdot \frac{da}{dt}$$

$$\frac{da}{dt} = -\frac{1}{336} \text{ cm/dk}$$

bulunur. Yüzey alanının değişme hızı yani $\frac{dS}{dt}$ sorulduğundan yüzey alanı formülünde türev alırsa

$$\frac{dS}{dt} = 12a \frac{da}{dt}$$

$$\frac{dS}{dt} = 12 \cdot 4 \cdot \left(-\frac{1}{336}\right) = -\frac{1}{7} \text{ cm}^2/\text{dk}$$

bulunur.

Sınav süresi 70 dakikadır. Başarılar.

Prof. Dr. İ. Naci Cangül, Elif Kızıldere